

OKMÁNYOK KASSA VÁROS LEVÉLTÁRÁBÓL.

I. 1568, augusztus 20. A forrói polgárok panasza igazságtalan dézsmaszedés miatt.

Örökkévaló szolgálatunkat és magunk ajánlását írjuk kegyelme-
teknek, mint bizodalmas urainknak. Ime mostan nálunk vannak a püspök
számára való dézsmások, azért amiképpen ők akarnak dézsmálni mi
köztünk, az soha törvény nem volt, nincs oly ember köztünk, ki azt
emlitené avagy csak hallotta volna is, hogy akképpen dézsmáljonak,
hogy amit a kilenczedben kegyelme-
teknek adtunk, azt is reá tudják,
annak is az helyét, ki immár mi tőlünk elkölt, ugyan reá számlálják és
valamit mi a kilenczedben summa szerint adtunk, annak az tizedét mi
rajtunk úgy amint akarnak dézsmálni, ugyan kiveszik, ki soha törvé-
nyünk nem volt és Istennek is igazsága azt nem mutatja, hogy aki
elkölt tőlünk, arról is mi dézsmát adjunk. Azért kegyelme-
teknek könyör-
günk, mint bizodalmas urainknak, hogy igazságunkban és a mi törvé-
nyünk volt, kegyelme-
tek törekedjék mellettünk, mert minékünk igen
terhesnek tetszik, kit kegyelme-
teknek örökké megszolgálunk, mert a
dézsmások ő magoktól nem akarnak semmit mivelní, hanem ők ugyan-
úgy akarnak dézsmálni, a mint őket elbocsátják, Isten tartsa meg
Kegyelme-
teket. Datae in oppido Forró 20 Augusti anno 1568. Iudex
ac jurati cives incholeaeque in Forró.

Czim: Ez levél adassék a cassai főbirónak és Gressel Lénárth-
nak, nekünk bizodalmas urainknak tulajdon kezekben.

Eredetiye Kassa városa levéltárában 2915/85 sz. a.

II. 1568, október 8. A regeczi udvarbíró tiltakozik a kassaiak urbér-
szedés ellen Garadnán.

Köszönetemet és szolgálatomat írom kegyelme-
teknek.

Kegyelme-
teknek e felől akarék írom, hogy ott a garadnai hegyen
vayon az uram jobbágyinak, novaikaiaknak szölejek, vagy négy ember-
nek, és ott Garadnán minden emberen egy-egy zabot és egy-egy
kappant és egy-egy kalácsot akarnának venni. Soha ennek előtte eféle
adót nem adtak, kérem kegyelme-
teket az uram barátságáért, kegyelme-
tek hagyja meg az kegyelme-
tek dolgosának ott Garadnán, hogy ne
bántsák avval az uram jobbágyit. Ne költsönek új törvényt reájajok
(igy!). Isten tartsa meg kegyelme-
teket. Datum ex arce Regecz 8 die
octobris, anno 1568. Stephanus Kamwthi praefectus in Regecz.

Czim: Prudentibus et circumspectis dominis iudicis et iuratis
civibus civitatis Cassoviensis, dominis amicis mihi observandissimis.

Kassa v. lt. 2925/65. sz.

III. 1574, augusztus 8. Igazságtalan dézsmaszedés Kalsán.

Köszönetemet és szolgálatomat írom Kegyelme-
teknek. Ezt akarám
tudtára adni, hogy kegyelme-
tek írjon Ungnod Christófnak, mer az püs-
pek dézsmása az nemes ülés földeiről, melyben az Vinche lakik ahoz
való földeknek dézsmáit el akarja venni, mint egy paraszt-hely földé-

ről, mérthogy ennek előtte immár egy néhány esztendőől fogván, először Barius András vötte el. Azért ez mostani dézsmás is, kinek Kutasy Péter neve, azt mondja, hogy irjon Kegyelmetek Ungnod uramnak, és ha Ungnod uram parancsolja, én békét hagyok az dézsmájának, de ennek kivüle én egyebet nem merek mielnie, mint az előttem való dézsmások cselekedtenek. Mostan Kegyelmetek viseljen gondot reá, mert az nemes ülésnek szabadsága elvesz. Az szaláncziak hogy az Kalsai földnek dézsmáját el ne vennék, az felől is irhat Kegyelmetek; mostan Ungnod Cristof itt Füzér tartományában leszen együtt Báthory Miklósnak, mind az kettőnek irhat uraságtok az kalsai dézsmá felől. Az Uristen éltesse Kegyelmeteket. Iratott Kalsán die 8 Augusti; anno domini 1574.

Stephanus Pellio.

Czim: Prudentibus ac circumspectis dominis domino iudici ac eius iuratis civibus civitatis Cassoviensis, dominis mihi honorandissimis etc.

Eredetije papiroson, zárlatán pecsét, Kassa város levéltárába 3219/80. sz. a.

IV. 1587, január 28. A garadnaiak urbérleszállítást kérnek.

Örökké való szolgálatunkat ajánljuk uraságtoknak, mint tisztelendő nemes urainknak és ez mellett Istentől uraságtoknak kívánunk minden jó szerencsés egészséget megadatni ez új esztendőnek folyásában. Továbbá uraságtoknak ezen könyörgünk, mint tisztelendő nemes urainknak, hogy az mely 75 öreg szál fát uraságtok reánk vetett, ezeknek meghordásira elégtelenek vagyunk, mert az drágaságban lovainkat és szekereinket nagy sokan eladtuk, melyet még most is nagy sokan közülünk helyére nem állathattak, hanem uraságtok tekintse meg szegénységünkét és ha Isten az új fünek kijövését adja érnünk, tehát akkor mind fejenként rajta leszünk és meghordjuk, mert holt hitvány barmaink vadnak, az melyikünknek vagyon is, nincsen mit nekik adnunk. Annak felette az búza felől és uraságtoknak könyörgünk, mint tisztelendő nemes urainknak, hogy uraságtoknak az felét megadunk most, mert noha marháknak szalmája volt valami fél részint, de az magja igen kevés ugyannyira, hogy immár nagy sokan vadnak közülünk buzáért bujdosóban. Az adó felől is uraságtoknak könyörgünk, mint tisztelendő nemes urainknak, hogy uraságtok most hagygyék békét vele és mihelt borainkat eladhatjuk mingyárast megvisszük, mert jól tudjuk, hogy adóssok vagyunk vele. Most is nagy nyomoruságban vagyunk mind az gönczi németektől és mind az mérái katonáktól ugy annyira, hogy szénával, fával őket nem gyözzük, reánk beszáll és addig rólunk el nem megyen, hanem az mi az ő kívánságok, be kell teljesitenünk, most is Mérára szekereinket elvitték fa hordania. Isten tartsa meg uraságtokat, mint tisztelendő nemes urainkat. Actum in Garadna 28 die Januarii.

Iudices ac iurati cives loci eiusdem.

Kivül: Ez levél adassék az mi tisztelendő nemes urainknak, az cassai bírónak az ő tanácsával egyetemben, minekünk kegyelmes urainknak mindenkoron.

Ugyanott más kézzel: „10 Februarii lectae in domo domini iudicis anno 87.“

Kassa városa levéltárából.

V. 1605, február 22. Bocskay István fejedelem lószerszámót rendel Kassán.

Staphanus Bocskay de Kys Maria divina miseratione princeps Transylvaniae, partium Regni Hungariae Dominus et Siculorum Comes etc.

Prudens de circumspecte fidelis nobis dilecte salutem et favorem. Miérthogy két rendbeli szekeres lovakat akarunk az postára küldeni, azoknak penig hámjokat, fékjeket ott Cassán kell meg csináltatni, hagygyuk azért, hogy kegyelmed mindjára csináltasson egy rendbeli hat lóra való hámot, féket és egyéb afféle szerszámot ahhoz valót igen szépet, mind fehér bőrből, másik rendbelit hat szekeres lóra valót, cseser jóféle bőrből, veres bőrből, annak is minden szerszáma meglegyen, azaz mind az két rendbeli lovakra való hámok, fékek, burított iztragjok (= istrángjok), gyeplőjök és egyéb azokhoz való meglegyen, ugy hogy csak az lovakat foghassák rájok. Ezeknek csináltatásával ne késsék semmit Kegyelmed, hanem mentől hamarébb lehet, készüljenek meg. Ha penig megkészlnek, az mesteremberektől megtudván, mennyi pénzben készülték legyen, Kegyelmed nekünk írja meg és mindjára arról contentáltatjuk őket fogyatkozás nélkül, de ebben késedelem ne essék, minthogy az idő azt kívánja, hogy hamar megkészljön. Secus non facturi. Datum ex arce nostra Sáros Patak die 22. Februarii anno 1605.

Stephanus Bochkay m. p.

M. ? Kathay p. m.
cancellarius.

Czim: Prudenti de circumspecto iudici primario liberae civitatis nostrae Cassoviensi etc. fidelis nobis dilecto.

Eredetije papiroson, zárlatán pecsét, Kassa város nyilvános levéltárában 5106. sz. a.

VI. 1638, április 24. Kassa város szerződése falvainak urbére felől.

Mi Cassa városának nemes birája és tanácsa, megtekintvén az ruszinai felső- s alsó-ladnai jobbágyoknak távol és erős helyeken való lakásokat, ki miatt magok nagy fogyatkozások nélkül minden rendbeli paraszti dolgokat annak módja és rendi szerint végre nem viselhetek, ez mellett azon faluknak határiból jobb alkalmatossággal való fabeli jövedelemnek beszolgáltatását is meggondolván, alkottunk meg az felül megnevezett három falubeli jobbágyokkal ez jelen való ezerhatszáz és harmincznyolez és következő több esztendőkre is ilyen formán, hogy tudniillik minden rendbeli szolgálatjuktól immunisok legyenek, úgymint szántástól, vetéstől, aratástól, takarástól, szőlőszedéstől, borhordástól, szekéradástól, hanem csak ezekkel tartozzának, az melyek következnek, úgymint: az adófizetéssel, az ajándékokkal, dézsmaadással és biró uram fájának meghozásával. Ezeken kívül viszont tartozzanak minden esztendőnként nyolczszáz öl fát vágni és az Hernád vizen az régi szokás szerint lebocsátani, hat legényeket is az fának az vizen igazgatásának és az szokott helyen ölekben rakásának okáért adni, mely fának magok fogadások szerint hosszúsága egy ölnyi legyen, magossága is az fel-

rakásának hasonlóképpen. Mindazon által úgy cselekedjenek, hogy az fának megvágatásában idejénkorán munkálkodjanak, úgy mint lett (!) tovább uj esztendőre megkészítsék és mikoron ölben rakják, az sertisztben levő tisztviselőket jó idején kihiják fogadások szerint az fának megnezésére és mérésére, hozzá tevén ezt is erős büntetés alatt, hogy senkinek sindelyt, deszkát és épületre való fákat is ne merészeljenek eladni az gróf urak hírek nélkül, hanem elsőben ő Kegyelmeiket kínálják meg, mivel városunk épületire szükségesképpen kell vigyáznunk, látván az épületlen állapotot, alioquin ha ezek ellen cselekesznek és fogadások szerint az vizen lebecsátandó fát is uj esztendőre meg nem készítenék s ölemben nem raknák, bíró uram és az nemes tanács ezen szabadságokat de facto elvehesse, ez mellett erős büntetéssel is, valamint bíró uram és az nemes tanács akarja, úgy büntettessenek meg. Mely vélek való megalkuvásunknak nagyobb bizonyosságára adtuk ez levelünket városunk pecsétivel megerősítvén. Datum Cassoviae, die vigesima quarta aprilis. Anno domini millesium sexcentesimo tricesimo octavo.

Eredetije Kassa város nyilvános levéltárában 6712. sz. a.

Közli: *ifj. Kemény Lajos.*